

Regals del temps

JORDI CERVERA

POESIA

Poemes inèdits de Xavier Amorós. 1940-1959. A cura de Xavier Amorós Corbella. Arola Editors. Tarragona, 2001.

Hi ha llibres que són un veritable acte de justícia i aquest, sens dubte, es pot incloure amb tots els drets en aquesta classificació. Xavier Amorós Solà (Reus, 1923) és un autor peculiar que, un bon dia, després de publicar una obra poètica tardana, rica, sòlida i força prometedora, va creure que ja no tenia res a dir i va abandonar la poesia, almenys d'una manera pública, i es va dedicar al treball memorialístic i a les col·leccions d'articles periodístics, un gènere que ha conreat a bastament al llarg de la seva vida. Aquest allunyament voluntari de la poesia va fer que es perdés un treball intens i peculiar que la decisió de l'autor, capbussat de ple en els postulats del realisme, va deixar arraconat i sense gaires possibilitats de veure la llum.

Ara, amb la perspectiva que aporta el temps, el pes de les sovintejades insistències del cercle de gent que coneixia la seva producció poètica i la sempre evident i decisiva acció

del seu fill, el també poeta Xavier Amorós Corbella, que ha estat el responsable de la tria i del treball introductor del llibre, algunes de les peces escollides de la poesia inèdita de Xavier Amorós veuen per fi la llum i solucionen una mena de greuge històric que, per pudor i modèstia, havia perdurat durant anys sense perspectives de solucionar-se, davant la negativa reiterada del poeta de mostrar els secrets de la seva producció, sovint anterior als llibres *Enyoro la terra* (Centre de Lectura de Reus, 1961), *Guardeu-me la paraula* (Joaquim Horta editor, 1962), *Qui enganya, para* (Edicions Proa, 1968) i *Poemes 1959-1964* (Edicions 62, 1982).

LES COSES TAL COM SÓN

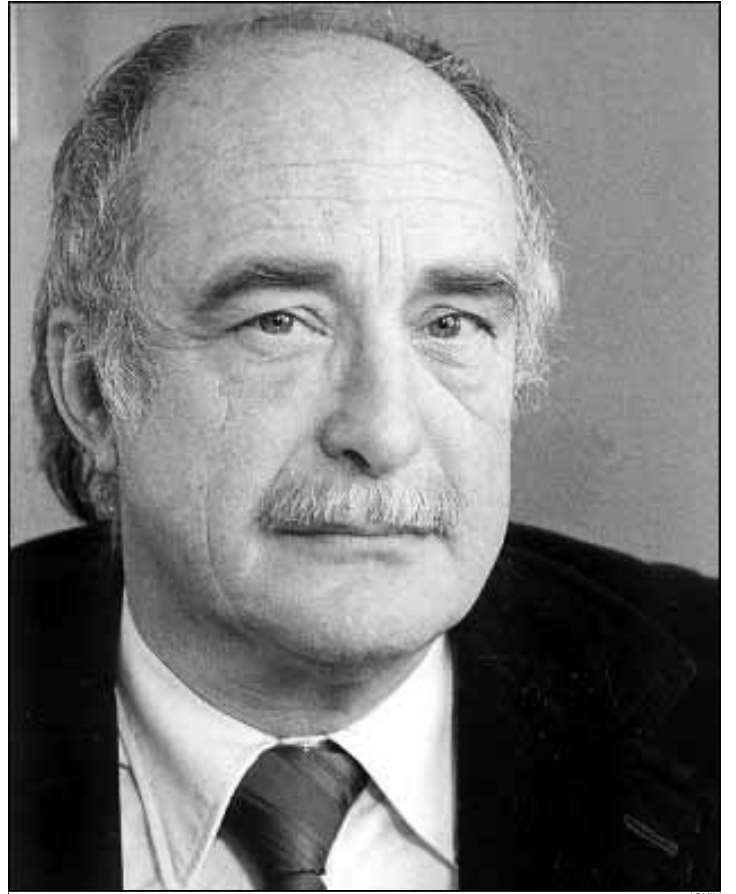
Analitzar el treball d'Amorós representa endinsar-se en un univers personal i coherent que beu de fonts molt diverses i que acaba trobant una veu pròpia que, finalment, l'acosta al realisme, a la possibilitat de dir les coses tal com són, pel seu nom, sense artificis, embuts ni retòriques buides i barroques. Giuseppe Ungaretti i Salvador Espriu li marquen les coordenades bàsiques d'aquest descobriment, que li permetrà avançar en un camí difícil que, tot i el rigor i la recerca, no li dificulta la possibilitat de conrear unes vies pragmàtiques que el por-

ten, de manera ocasional, a fer poemes adaptats als gustos imperants o a encàrrecs concrets.

Deixant de banda les obres publicades, els poemes inèdits que es presenten en aquest llibre s'agrupen en dues parts, la primera que el vincula als corrents noucentistes i que aniria del 1940 al 1955, i la segona, que comença el 1956 es connecta amb el postsimbolisme i desemboca en el realisme històric de la seva obra més coneguda, tancant una etapa prèvia que no es veia a *Enyoro la terra* i que ja s'inscriu, definitivament, en la línia realista.

Els primers poemes, que es podrien qualificar de plenament adolescents, són treballs musicals, amb la sonoritat i la temàtica pròpies de l'edat, on tot acaba sent un esclat indeturable de sensacions pures i directes, amb un sentit del ritme innat que traspua en tots els versos. En qualsevol cas, llegir-los ara, mig segle després de la seva concepció, lluny de fer reals els temors íntims del poeta, els converteix en peces màgiques i vitals per marcar els estadis de l'evolució d'un gran poeta, el camí que fins ara ens havia sigut negat i que des d'aquesta antologia s'obre sense vergonya per mostrar els primers passos d'un autor.

El segon bloc, el que dibuixa el trànsit del postsimbolisme al realisme que ha marcat tota la

El poeta Xavier Amorós Solà va néixer a Reus el 1924

seva obra, comença a evidenciar un contingut que va més enllà de la forma i que es preocupa pel rerefons dels poemes, presentant-los con un crit d'alerta, com una consideració referida a temes més elevats i amb més contingut filosòfic i moral. Les preguntes i els interrogants es fan evidents, cremen la mà i el cap del poeta i el porten a dibuixar els seus dubtes. A poc a poc, aquell innocent ímpetu quasi adolescent va madurant en una veu poètica que més el portarà a plantejar problemes reals i tangibles,

una línia de treball que desemboca gairebé de manera inevitable a *Enyoro la terra*.

La publicació de *Poemes inèdits* representa, doncs, una oportunitat única d'entrar en aquell territori batejat amb una certa dosi d'eufemisme, el lloc on es cou l'obra, una visita que, en aquest cas concret, pren el sentiment de litúrgia pel fet de la renúncia de l'autor a continuar conreant la poesia. Aquí es pot veure amb tota l'amplada el camí i l'evolució seguits per un jove i prometedor Amorós.

Paròdia estripada

ALBA ALSINA

NARRATIVA

Francesc Bonet, *Infidels i addictes*. Columna. Barcelona, 2001.

La solapa d'*Infidels i addictes* ens informa que Francesc Bonet va penjar la carrera de dret i que ara es guanya la vida fent de cobrador en un peatge d'autopista. Una trajectòria curiosa que ha donat un fruit encara més curiós: una novel·la, la primera, en la qual Bonet flirteja amb diversos gèneres alhora i en surt força ben parat.

Novel·la coral, amb tocs policíacs i fortes dosis de crítica social, *Infidels i addictes* és una peripècia constant, escampada per les pàgines a cavall d'una estructura molt ben pensada i fèrriment executada en capítols lligats per la repetició d'una frase que ens fa viatjar d'un episodi a l'altre. Bastida amb cotes altíssimes d'ironia, la novel·la de Bonet recrea (i, sempre que pot, pa-

rodia) molts aspectes de la nostra societat actual.

L'acció passa en una sola nit, farcida d'embolics que involucren un grapat de personatges representatius de tota l'escala social: des del polític amb un futur brillant a l'abast de la mà fins al recepcionista d'un hotel; des de l'amant del polític fins a una sergent de policia enganxada a la cocaïna, que juga brut per pujar de categoria; des de l'amo d'una funerària enfangat en el món de la pornografia fins a un forense estèril; des d'un taxista magribí fins a un triomfador jutge estrella... A ritme de vodevil estripat, cadascun d'ells es trobarà enfrontat a una situació límit en la seva vida i mirarà de resoldre-la tan bé com podrà.

CRÍTICA DE VALORS SOCIALS

Del conjunt d'episodis en surt una forta crítica dels valors que alguns han volgut convertir en pilars de la nostra adrenalínica societat: el cofoisme i la hipocresia que domina la política actual; els tripijocs a què es dediquen

Francesc Bonet ha triat la barreja de gèneres per a la seva primera novel·la

molts empresaris aparentment honorables; la falta de compassió i solidaritat entre veïns; la inoperància de la justícia; la vacuïtat del matrimoni i, per sobre de tot, una olor de mesquinesa que plana per sobre de les relacions humanes, siguin del tipus que siguin.

Per explicar-nos tot això, Bonet obliga la història a fer giragonses temporals (un dels personatges ens posa sobre avis de les intencions de l'au-

tor quan diu que sembla com si el temps anés cap enrere en comptes de cap endavant); va fent salts d'escenaris i de personatges constantment. Però no perd el fil, ni (el que és fonamental) deixa que nosaltres el perdem. El seu esforç per lligar-ho tot demana com a contrapartida una total atenció del lector: tot i la presumpta banalitat dels fets que s'hi expliquen, l'allau de personatges i la relació establerta entre la majoria d'ells impe-

deix que ens despistem ni un sol moment.

Una feina que podria resultar feixuga si no fos perquè *Infidels i addictes* vessa sentit de l'humor, està escrita amb rapidesa i agilitat, i ens deixa acceptar o rebutjar els personatges en funció de criteris sentimentals i d'afinitat. No ens fa riure, però sí somriure. Tota una gesta per a una primera novel·la. Caldrà seguir la pista de Francesc Bonet, a veure on ens porta.